

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
29 серпня 2025 року,
протокол № 1.

Ректор університету, голова вченої
ради, доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

29 серпня 2025 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ»
для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні здобувачів вищої
освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю
072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
галузі знань 07 Управління та адміністрування

м. Хмельницький
2025

РОЗРОБНИКИ:

Професорка кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку,
докторка економічних наук, професорка
26 серпня 2025 року

Юлія АЛЕСКЕРОВА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри фінансів, банківської справи,
страхування та фондового ринку
26 серпня 2025 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри, кандидатка економічних наук, доцентка
26 серпня 2025 року

Алла КРУШИНСЬКА

Деканеса факультету управління та економіки, кандидатка економічних наук,
доцентка
27 серпня 2025 року

Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
27 серпня 2025 року, протокол № 1.

Голова методичної ради університету,
кандидатка наук з державного управління,
доцентка
27 серпня 2025 року

Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 3
2. Заплановані результати навчання	– 3
3. Програма навчальної дисципліни	– 4
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 5
4.1. Аудиторні заняття	– 5
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	– 5
5. Методи навчання та контролю	– 6
6. Схема нарахування балів	– 6
7. Рекомендовані джерел	– 7
7.1. Основні джерела	– 7
7.2. Допоміжні джерела	– 7
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 7

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 07 Управління та адміністрування
2. Код і назва спеціальності	– 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
3. Назва спеціалізації	– спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	– Державне регулювання фінансових ринків
5. Тип дисципліни	– вибіркова
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– третій
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– доктор філософії
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3,0/90
12. Форма семестрового контролю	–
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– «Актуальні проблеми теорії та практики фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку», «Інноваційний розвиток фінансових ринків».
2) супутні дисципліни	– -
3) наступні дисципліни	– -
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності
	ЗК 03. Здатність працювати в міжнародному контексті.
	Спеціальні компетентності
	СК 01. Здатність виконувати оригінальні наукові дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також дотичних до неї міждисциплінарних напрямів, з урахуванням поставлених завдань та наявних обмежень.
	СК 03. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати

	результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, опрацьовувати та ефективно використовувати наукову літературу за напрямом досліджень.
Програмні результати навчання	<p>ПР 02. Мати концептуальні та методологічні знання з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку і на межі предметних галузей, а також демонструвати дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.</p> <p>ПР 08. Вміти виконувати оригінальні дослідження в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та міждисциплінарних напрямах, та кваліфіковано відображати їх результати у наукових публікаціях.</p>

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність і структура фінансових ринків

Економічна сутність фінансових ринків та їх роль у фінансовій системі держави. Місце фінансових ринків у системі фінансових відносин та забезпечення ефективного перерозподілу капіталу. Роль фінансових ринків у мобілізації фінансових ресурсів, управлінні ризиками та формуванні довгострокових капіталовкладень. Структура фінансових ринків за видами фінансових інструментів: грошовий ринок, ринок капіталу, валютний ринок, ринок похідних фінансових інструментів та взаємозв'язок цих сегментів. Функції фінансових ринків — мобілізаційна, розподільна, інвестиційна, регулятивна та інформаційна, їх вплив на економічний розвиток і фінансову стабільність держави. Взаємозв'язок фінансових ринків із грошово-кредитною політикою, бюджетною політикою та інвестиційною діяльністю. Роль фінансових ринків у стимулюванні інновацій та розвитку фінансових інструментів. Механізми взаємодії ринків і суб'єктів господарювання, формування ефективної кредитної та інвестиційної політики. Значення фінансових ринків для забезпечення національної економічної безпеки та перспективи їх розвитку в умовах глобалізації та економічної нестабільності.

Тема 2. Учасники фінансових ринків та інфраструктура їх функціонування

Основні учасники фінансових ринків, їх класифікація та економічні інтереси. Роль інвесторів, емітентів, банків, небанківських фінансових установ, брокерів і дилерів у функціонуванні ринку. Державні регулятори та їх вплив на стабільність фінансової системи. Інфраструктура фінансових ринків: біржі, депозитарії, клірингові установи, торговельні та розрахункові системи та їх значення для ліквідності, прозорості та надійності фінансових операцій. Вплив інфраструктури на ефективність державного регулювання, контроль за дотриманням стандартів і захист прав учасників ринку. Механізми взаємодії інфраструктурних елементів із професійними учасниками ринку, стандартизація фінансових операцій. Роль інфраструктури у запобіганні фінансовим кризам і підвищенні довіри інвесторів. Використання технологій та інновацій для підвищення ефективності інфраструктури. Вплив інфраструктури на розвиток фінансових продуктів, інвестиційний клімат і фінансову стабільність держави.

Тема 3. Система державного регулювання фінансових ринків

Сутність, цілі та принципи державного регулювання фінансових ринків у ринковій економіці. Методи регулювання: правове забезпечення, ліцензування, нагляд і контроль за діяльністю професійних учасників. Роль державного регулювання у забезпеченні стабільності фінансової системи та захисті прав інвесторів. Контроль діяльності учасників

ринку, моніторинг фінансової звітності та дотримання нормативів. Взаємодія регуляторних органів із саморегулювальними організаціями та їх вплив на ефективність регуляторної політики. Запобігання фінансовим кризам і мінімізація системних ризиків. Ліцензування та сертифікація фінансових установ як інструмент регулювання. Регулювання нових фінансових інструментів та інноваційних продуктів. Вплив державного регулювання на довіру учасників ринку та розвиток фінансових послуг. Перспективи вдосконалення системи державного регулювання фінансових ринків із урахуванням міжнародного досвіду та національних особливостей.

Тема 4. Інституційна система органів регулювання фінансових ринків

Система державних органів регулювання фінансових ринків, їх класифікація, повноваження, функції та сфери відповідальності. Роль центрального банку у регулюванні та нагляді за фінансовими ринками. Функції національних комісій з регулювання фінансових ринків, міністерств та інших регуляторних інституцій. Взаємодія державних регуляторів із саморегулювальними організаціями та її вплив на ефективність регуляторної політики і довіру учасників ринку. Контроль за дотриманням стандартів корпоративного управління, фінансової звітності та професійної етики. Регулювання діяльності професійних учасників та інфраструктурних установ, забезпечення прозорості фінансових операцій. Використання цифрових технологій та інновацій у діяльності регуляторів. Гармонізація регуляторних підходів із міжнародними стандартами. Перспективи розвитку інституційної системи регулювання та підвищення стабільності фінансових ринків.

Тема 5. Міжнародні стандарти та досвід державного регулювання фінансових ринків

Міжнародна практика державного регулювання фінансових ринків і моделі регуляторних систем у розвинених країнах. Роль міжнародних фінансових організацій у формуванні стандартів регулювання та нагляду. Гармонізація регуляторних норм та адаптація міжнародного досвіду до національних умов з урахуванням економічного розвитку держави. Вплив міжнародних стандартів на національне законодавство та фінансову стабільність. Забезпечення прозорості та надійності фінансових ринків через міжнародні практики. Порівняльний аналіз моделей регулювання у різних країнах та адаптація до українських реалій. Використання міжнародних стандартів у нагляді за професійними учасниками ринку та інфраструктурою. Вплив глобалізаційних процесів на національні фінансові ринки та інтеграцію в міжнародну систему. Використання міжнародного досвіду для підвищення ефективності управління ризиками та запобігання кризам. Перспективи вдосконалення національної системи регулювання фінансових ринків з урахуванням міжнародних стандартів та інновацій.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Аудиторні заняття

4.1.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом, що визначається у силабусі навчальної дисципліни.

4.1.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються у силабусі навчальної дисципліни.

4.1.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань визначаються у силабусі навчальної дисципліни.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

4.2.1. Самостійна робота здобувачів вищої освіти включає завдання до кожної теми.

4.2.2. Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти зазначаються в силабусі навчальної дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдові презентації.

На семінарських заняттях відбувається:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення тестових завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1. усне або письмове (у тому числі тестове у Google формі) бліц-опитування здобувачів вищої освіти щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
2. усне або письмове (у тому числі тестове у Google формі) опитування на семінарських заняттях.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку, за умови якщо здобувач освіти за поточний контроль накопичив менше 36 балів, або бажає отримати підсумковий бал вищий за розрахунковий, який обчислюється за формулою:

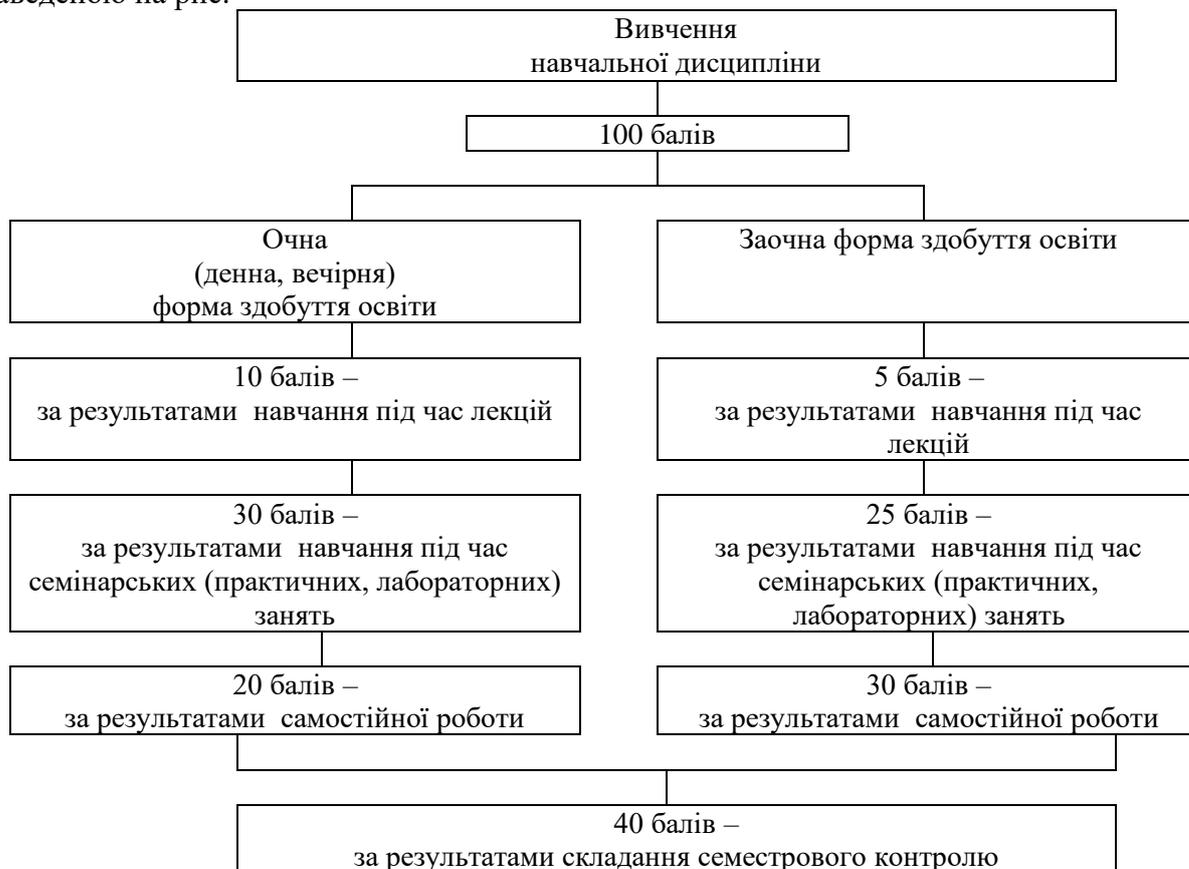
$$\sum c = \text{Бпк} * 100 / 60, \text{ де:}$$

$\sum c$ – загальна кількість балів;

Бпк – кількість балів, отриманих за поточний контроль.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарухування балів за результатами навчання здійснюється за схемою, наведеною на рис.

6.2. Обсяг балів, здобутих здобувачем під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти та виконання індивідуальних завдань визначаються у силабусі навчальної дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Алескерова Ю.В. Фінансовий ринок. Підручник. Хмельницький. 2019. 384с.
2. Еш С. Ринок фінансових послуг : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
3. Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Мельничук Д. П. Міжнародні розрахунки і валютні операції: навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2021. 106 с.
4. Ковернінська Ю. В., Онишко С. В., Паєнтко Т. В. Фінансове посередництво: навч. посіб. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 238 с.
5. Рубанов П.М. Трансформаційні процеси в національній економіці під впливом FinTech інновацій : монографія. Суми : Сумський державний університет, 2020. 452 с.
6. Трусова Н.В. Фінансовий ринок: навч. посіб. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с.

7.2. Допоміжні джерела

7. Aleskerova Y., Nykytiuk O., Matviichuk D. Financial and marketing aspects of the insurance market of Ukraine during the period of martial law. *Інфраструктура ринку*. 2024. Вип. 80. С. 74-78. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct80-13>
8. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis of the financial market of Ukraine during a period of instability. *Інфраструктура ринку*. 2025. Вип. 85. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct84-18>.
9. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis and efficiency of modern payment systems and directions for improvement of payment systems in the financial market of Ukraine. *Причорноморські економічні студії*. 2025. Вип. 94. С. 89-96. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.94-13>.
10. Безпалый Р.В. Фінтех-інновації : передумови становлення та сучасні тенденції. *Інвестиції : практика та досвід*. 2021. № 2. С. 44-49.
11. Волосович С.В. Домінанти технологічних інновацій у фінансовій сфері. Економічний вісник університету. *Переяслав-Хмельницький державний університет ім. Г. Сковороди*. 2017. Вип. 33/1. С. 15–22.
12. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
13. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/develop-strategy/fintech2025>.
14. Ваніна Н.М. Ринок цінних паперів. Практикум.:навч.посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2025. 144 с.
15. Пістунов І.М. Інформаційні системи в фінансово-кредитних установах:навч.посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2025
16. Шірінян Л.В. Фінансове регулювання страхового ринку України: проблеми теорії та практики:монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2025. 458 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Scopus Preview. URL: <https://www.scopus.com/>
2. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
3. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: <http://gntb.gov.ua/ua/>
4. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.dii.gov.ua/login>
6. Євростат. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>
7. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
8. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/>
9. Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>
10. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua>

11. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://mtu.gov.ua/>
12. Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua> .
13. Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua>
14. Фондова біржа «Українська біржа». Торгові мережі та технології. Офіц. сайт. Режим доступу: <https://ux.ua/>
15. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України. Інформаційні матеріали та регуляції. Режим доступу: <https://nssmc.gov.ua/>
16. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua>
17. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>
18. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
19. Національний репозитарій академічних текстів. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/>
20. Офіс Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
21. Хмельницька міська рада. URL: <http://www.khmelnysky.com/>
22. Хмельницька обласна державна адміністрація. URL: <http://www.adm.km.ua/>
23. Хмельницька обласна рада. URL: <http://km-oblrada.gov.ua/>
24. Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека. URL: <http://www.ounb.km.ua/>
25. Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова. URL: <http://www.univer.km.ua/>

О Н О В Л Е Н О :

Професорка кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку,
докторка економічних наук, професорка

28 жовтня 2025 року

_____ Юлія АЛЕСКЕРОВА

С Х В А Л Е Н О

Рішення кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
28 жовтня 2025 року, протокол № 3.

Завідувачка кафедри, кандидатка
економічних наук, доцентка

28 жовтня 2025 року

_____ Алла КРУШИНСЬКА

Обліковий обсяг оновлення 0,1 ум.др.арк.